

KATEDRA ZGRADE ZA STANOVANJE

4

UTICAJNI FAKTORI

ELEMENTI PROJEKTOVANJA

**Uticajni faktori su osnovni
činioci koji uslovljavaju vidove i
nivo organizacija u
projektovanju arhitektonskog
prostora**

FAKTORI

OBJEKTIVNI

(deluju nezavisno od projektanta)

SUBJEKTIVNI

(u direktnoj vezi sa projektantom)

potrebe za
određenim tipom
prostora,
definisane
programom i
kontekst koji
predstavlja sumu
svih ostalih
uticaja,
zavisno od
vremena u kojem
nastaje
objekat i karaktera
mesta, odnosno
tipa sredine

objektivni uticajni
faktori

potrebe

(program)

kontekst

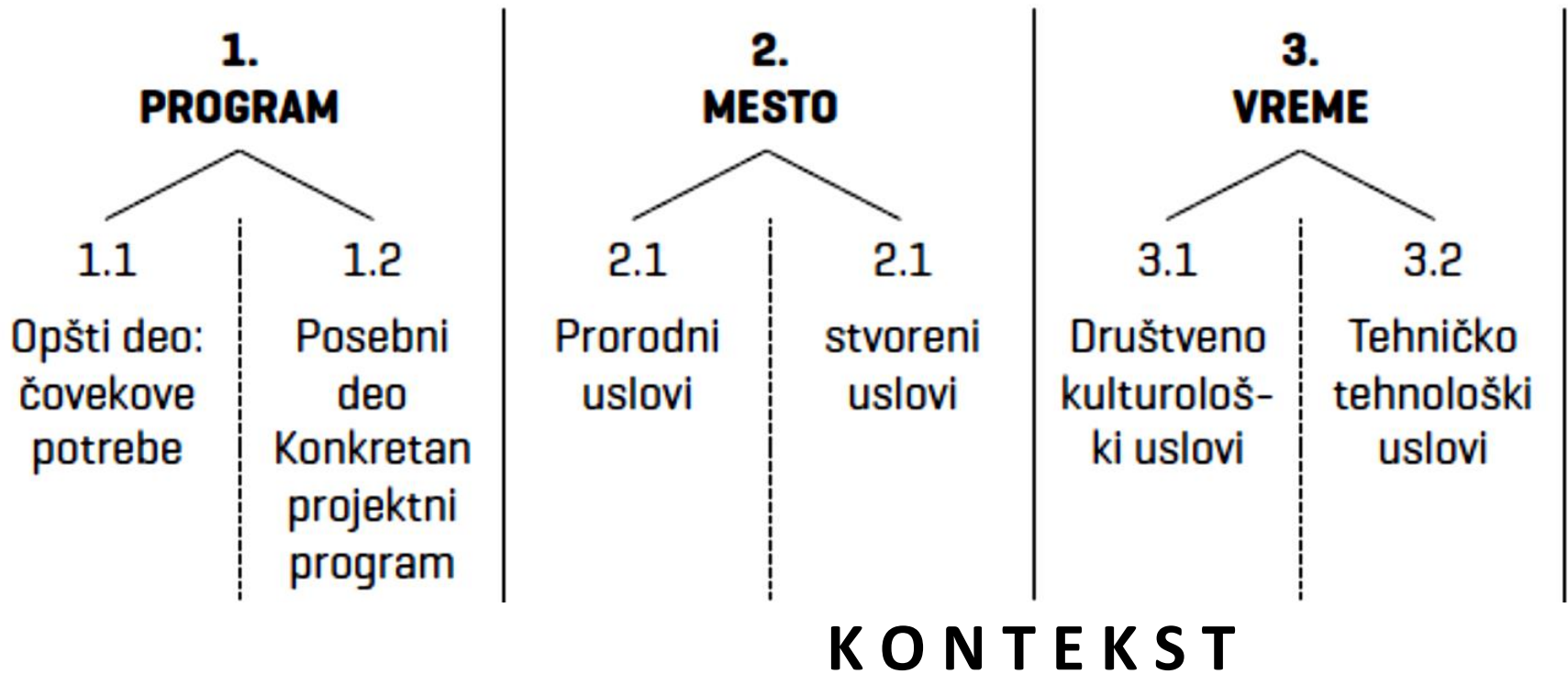
(mesto i

vreme)

Potrebe po svojoj
prirodi mogu biti
opšte i posebne.

Opšte potrebe su
stalne potrebe
čovjeka kao
biološkog i
društvenog bića.
To su: biološko –
fiziološke,
psiho – emocionalne
i socijalne
potrebe.

Posebne
potrebe su
konkretne
potrebe za
određenim
tipom
izgrađenog
prostora. Ove
potrebe se
definišu
programom i
sa njim
počinje
proces
projektovanja.

Program, mesto i vreme su, dakle, osnovni objektivni uticajni faktori od značaja za projektovanje.

**Kontekst shvatamo kao
jedinstvo dva
složena uticajna faktora.**

To su mesto i vreme.

A dramatic landscape featuring snow-capped mountains in the background and a dark, layered rock formation in the foreground. The scene is lit with a warm, golden light, creating a sense of depth and texture. The quote is overlaid in white text on the rock formation.

Architecture should speak
of its time and place, but
yearn for timelessness.

Frank Gehry

“ quote fancy

PROGRAM

Projektni zadatak

Program,
odnosno
projektni zadatak,
predstavlja jasno
definisano
potrebu
i uslove za
određenim novim
arhitektonskim
prostorom.
Program je
osnovna
sadržina i suština
organizacije
prostora
i građenja.

Program
implicitno
odražava
stavove
korisnika i
investitora.

Korisnik je objektivni faktor
čije potrebe
treba da budu definisane
projektnim
zadatkom.

participacija korisnika u procesu projektovanja

Korisnik
prilagođava
sebe, ali
prilagođava
i prostor prema
sebi.
Dobar
arhitektonski
prostor je onaj
koji lako
obezbeđuje i
trpi taj uzajamni
odnos
promena tokom
vremena.

Investitor je jedan od važnijih faktora u procesu nastajanja arhitekture. On formuliše program i reprezent je tržišta, a njegov osnovni cilj je profit.

Da bi struka preuzela potpunu odgovornost, jer pred zakonom i društvom odgovornost preuzima nosilac licence, neophodno je da **uloge budu jasno definisane.**

MESTO

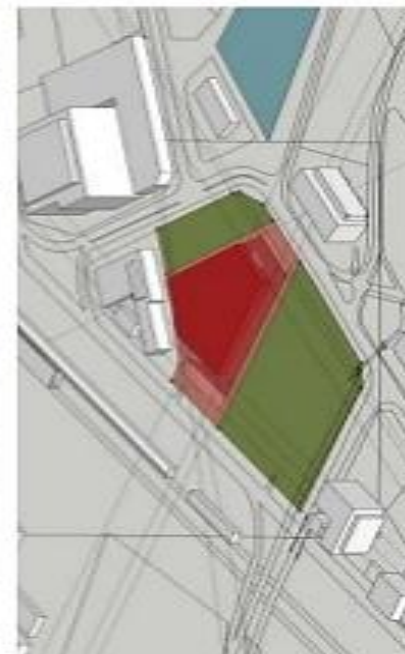
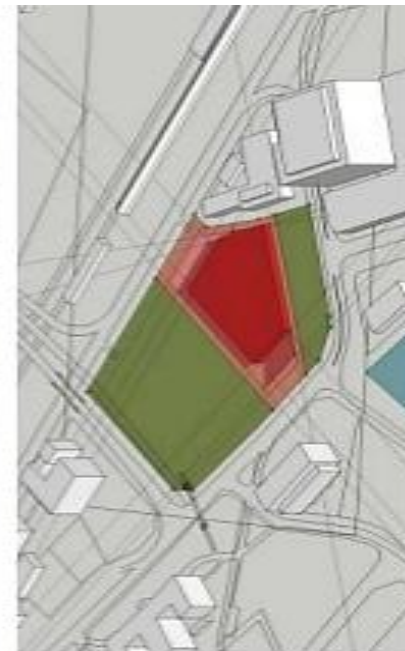
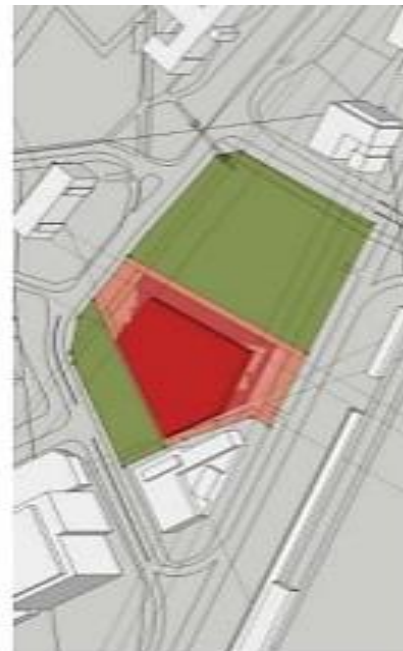
Lokacija izgradnje budućeg objekta

Prirodni uslovi

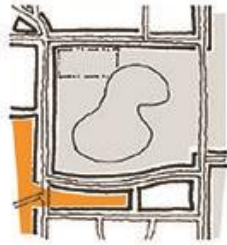
vazduh, voda, klima, tlo, reljef, flora i fauna itd. Klimatske karakteristike su: temperature, padavine, vetrovi, osunčanost, vlažnost, količina i učestalost magle, vidljivost itd. Tlo karakteriše: sastav, nosivost, vlažnost, bogatstvo vodom itd. Flora i fauna čine takođe bitne činjenice lokaliteta, kao što su: vrsta, raspored, gustina, brojnost, kvalitet itd.

Stvoreni uslovi

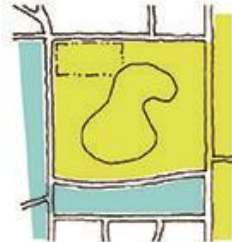
to je, pre svega, ono što se naziva “man-made environment” (čovekom stvorena sredina). Tu spadaju postojeći objekti, kompletna infrastruktura, saobraćajni tokovi kao i njihove oblikovne, vizuelne karakteristike. Za konkretnu lokaciju važna je veličina parcele, njen oblik – geometrija, položaj pristupa, karakter postojećih fizičkih struktura, tip sredine.

SITE ANALYSIS | NEIGHBOURHOOD CONTEXT

EXISTING ZONING

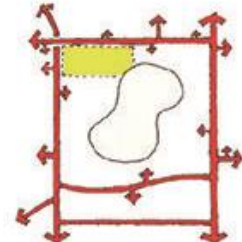
PROJECTED FUTURE ZONING

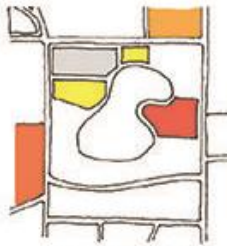
EXISTING USES

PROJECTED FUTURE USES

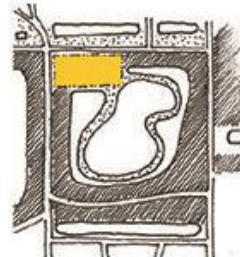
VEHICULAR CIRCULATION PATTERNS

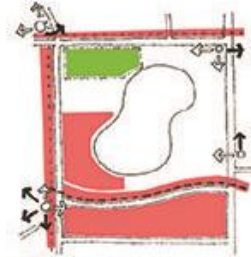
AGE OR CONDITION OF EXISTING BUILDINGS

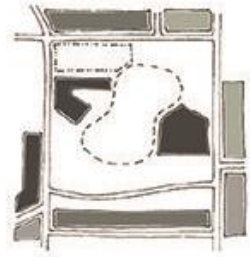
EXISTING USE OF EXTERIOR SPACE

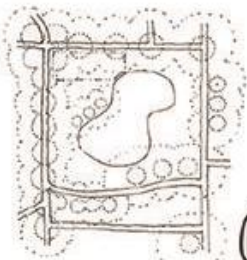
PROJECTED FUTURE USE OF EXTERIOR SPACE

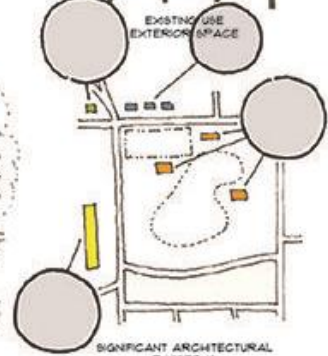
PEDESTRIAN CIRCULATION PATTERNS

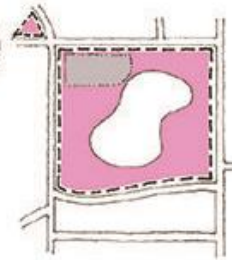
SOLID-VOID SPACE RELATIONSHIP

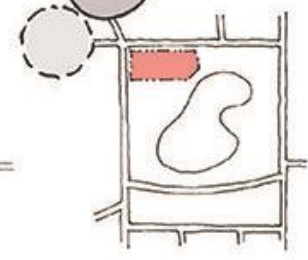
EXTERIOR LIGHTING PATTERNS

SIGNIFICANT ARCHITECTURAL PATTERNS

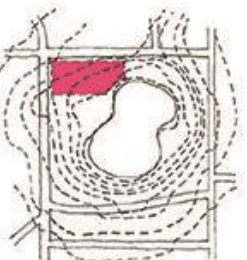
SIGNIFICANT CLASSIFICATIONS

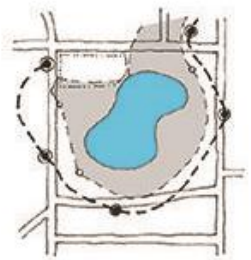
NEARBY BUILDINGS OF PARTICULAR VALUE OR SIGNIFICANCE

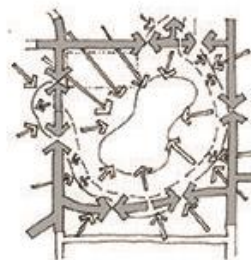
SUN-SHADOW PATTERNS

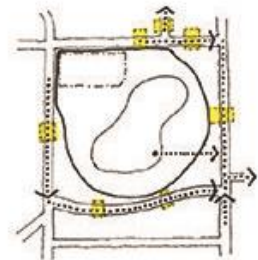
CONTOURS

MAJOR LAND FEATURES

SURFACE DRAINAGE PATTERNS

UNDERGROUND STORM SEWER SYSTEM

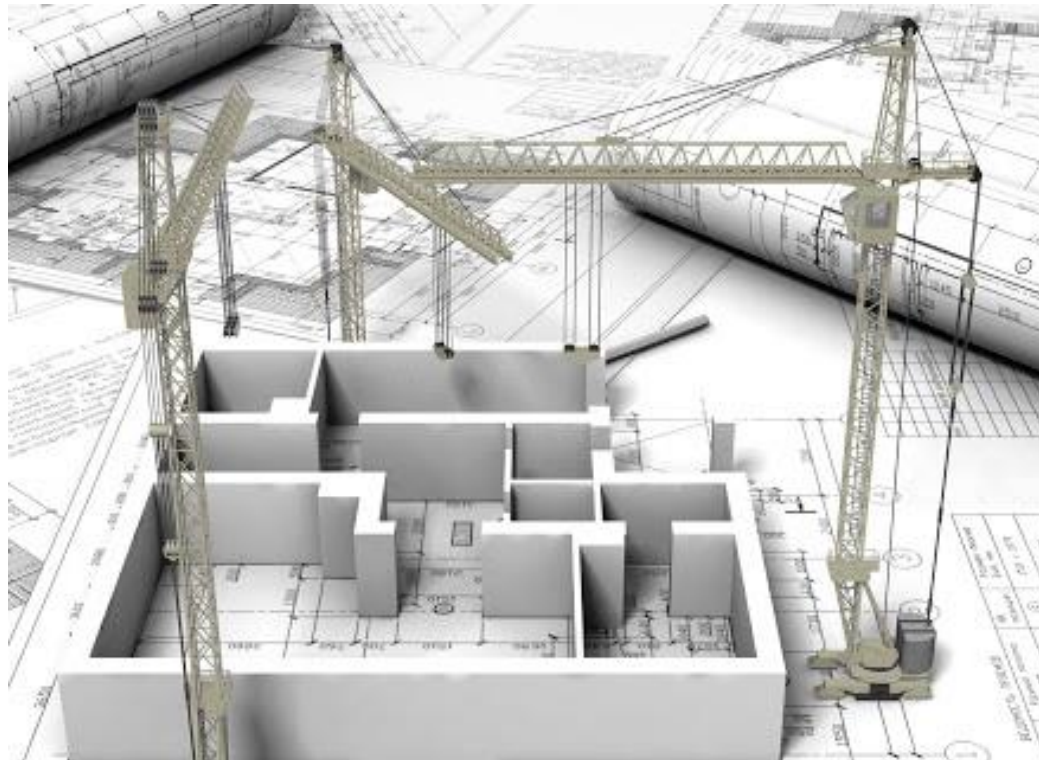
VEGETATION

VREME

Vreme u kome se gradi objekat

Pored uticaja prirodne i izgrađene sredine, objekti arhitekture odraz su društveno-kulturoloških uslova i tehničko-tehnoloških uslova.

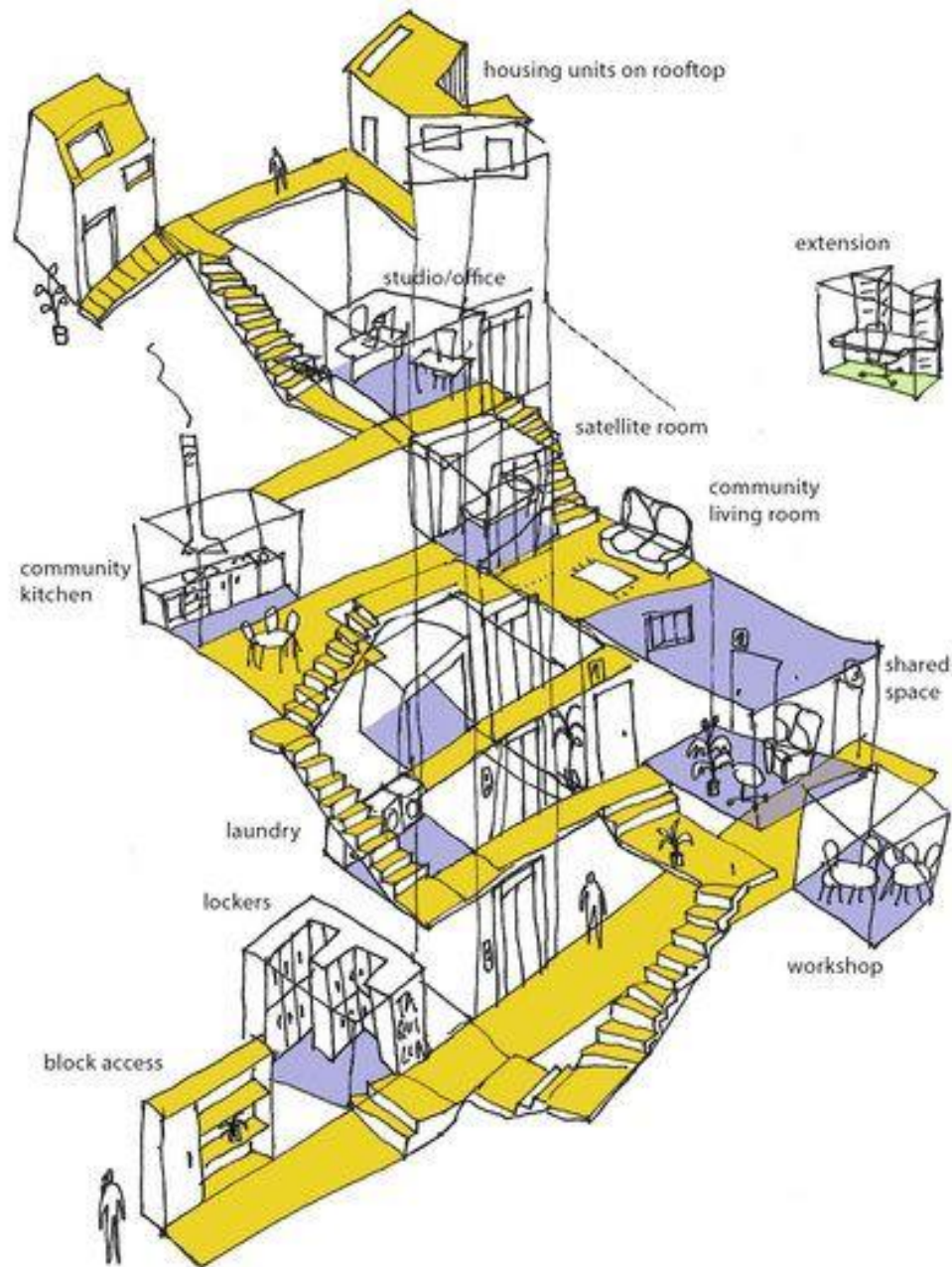
Društveno-kulturološki uslovi odraz su karaktera socijalne i kulturne sredine, demografske sredine, tradicije i ekonomske moći društva.

Tehničko-tehnološki uslovi odnosnose se na tehničko-tehnološku razvijenost, raspoložive sisteme građenja i važeće standarde i regulativu.

Socijalnu sredinu

definišu podaci o socijalnom životu i ponašanju stanovnika, forme socijalnih procesa, kontakata, veza, grupisanja i podela.

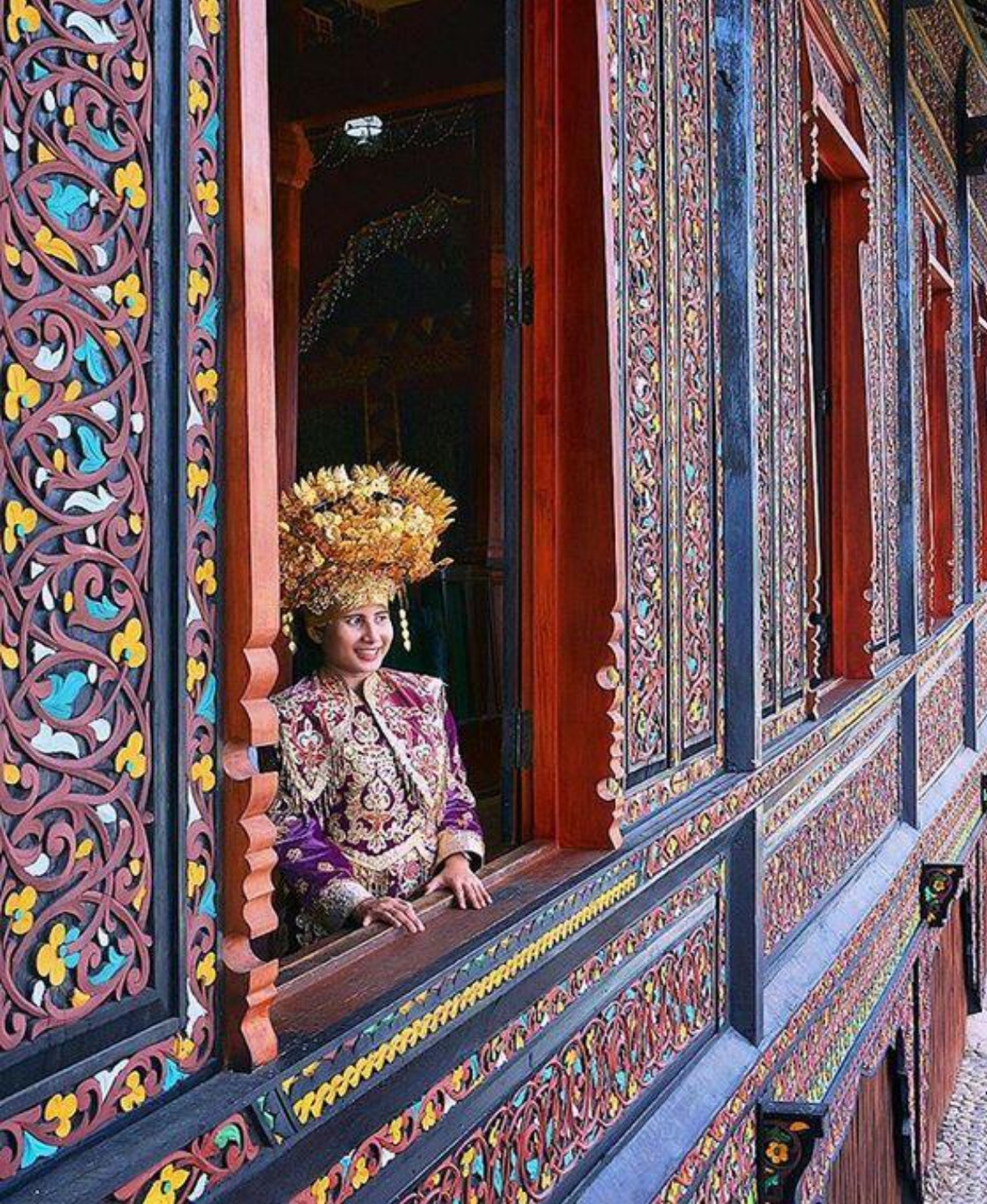

Kulturnu sredinu čini sveukupnost društvenog života, socijalnog opštenja, materijalnog statusa, odnosa prema religiji, obrazovanju, sportu, radu, običajima, umetnosti i tradiciji.

Demografska sredina podrazumeva sve one bitne podatke o gustini i rasporedu stanovništva, starosnoj strukturi, socijalnoj strukturi, kretanjima i rasnom ili nacionalnom sastavu.

Tradycja
definiše
istorijski
stečene i
usvojene
navike u
načinu života
jednog
društva.
Tradycja je u
tesnoj vezi sa
istorijskom
memorijom
jedne sredine.

Ekonomska moć društva je jedan od dominantnih faktora u procesu nastanka arhitekture. Tu spadaju: sistem finansiranja, efikasnost i stabilnost privrede, raspoloživa sredstva i funkcionisanje tržišta.

Tehničko-tehnološki uslovi odnose se na tehničko-tehnološku razvijenost, raspoložive sisteme građenja i važeće standarde i regulativu.

The image shows an industrial setting with two orange KUKA robotic arms. They are positioned on either side of a large, complex metal frame structure. The structure consists of several vertical supports connected by horizontal beams, forming a grid-like pattern. A white, mesh-like material is draped across the center of this frame. The background is a light-colored wall with a door on the left. The overall scene suggests a manufacturing or assembly process involving automation.

Od **tehničko-tehnološke razvijenosti** zavisi širi ili uži izbor sredstava i materijala za građenje, kao i za opremu i nameštaj.

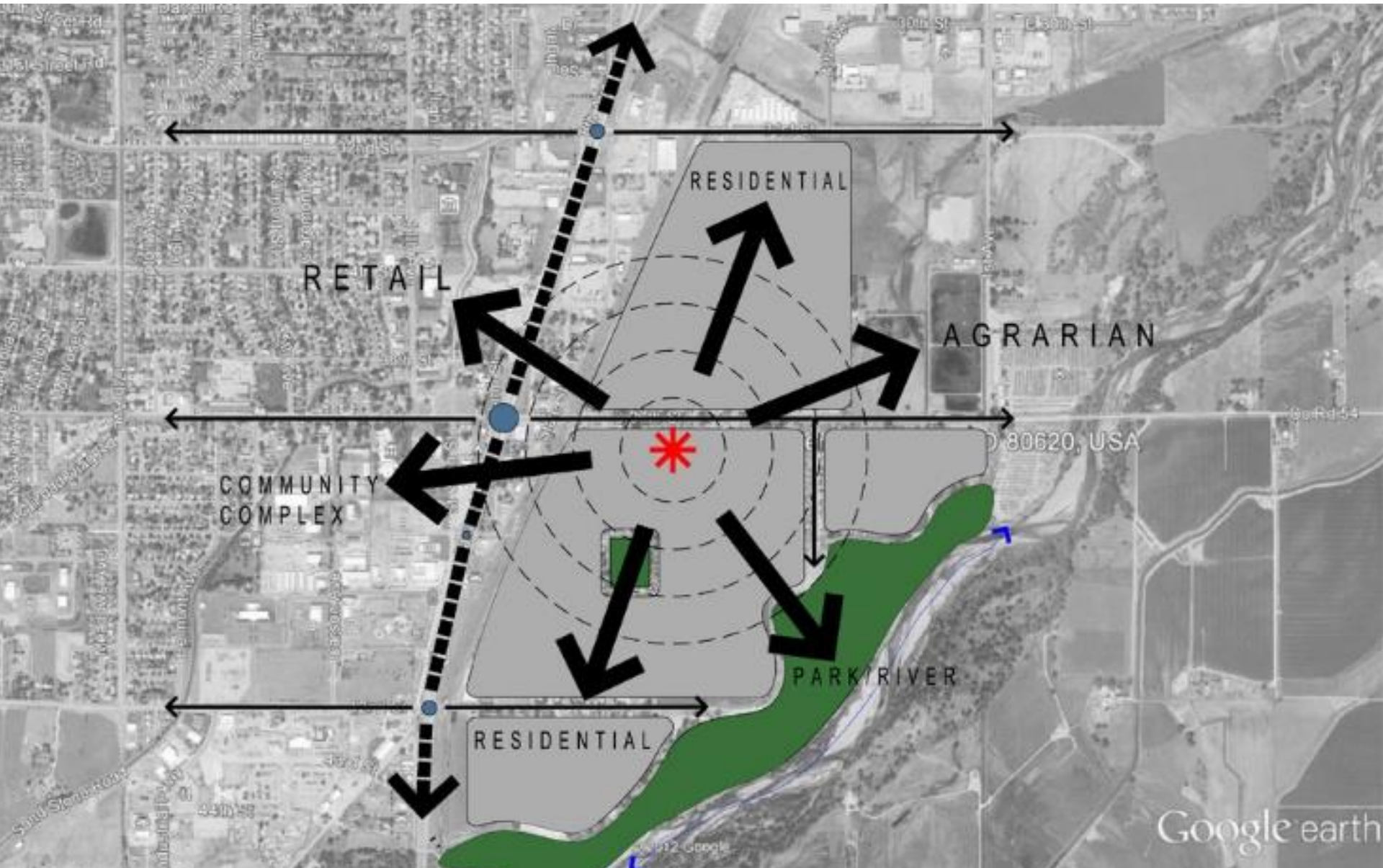
Pod **systemom građenja** podrazumevamo najšire shvaćenu tehnologiju građenja.

Standardi

odslikavaju postignut kulturno-ekonomski nivo društva. Oni bi trebalo da obezbede kvalitet budućeg objekta, sa jedne strane da zaštite korisnike od snižavanja kvaliteta u ime “racionalnosti”, a sa druge strane, da zaštite društvo od prekomernog trošenja sredstava.

Pod **regulativom** podrazumevamo mnoštvo propisa različitog ranga i karaktera, koji uređuju određene oblasti i faze projektovanja i građenja.

Sveukupnost uticajnih faktora u određenoj sredini, na određenom mestu i u određenom vremenu definiše **KONTEKST**

Arhitekturu koja poštuje kontekst (duh mesta), nazivamo **kontekstualnom arhitekturom**. Ona se vezuje za lokalnu kulturu, društveni milje i vizuelni identitet sredine, za osobine mesta i predstavlja logičnu interakciju sa objektivnim uticajnim faktorima.

HIHULY
R·M

R·M
WHAT'S ON

Pored objektivnih uticajnih faktora postoje subjektivni uticajni faktori, a to su: ličnost projektanta i proces projektovanja koji projektant primenjuje.

subjektivni uticajni faktori

projektant

je odlučujući faktor u formulisanju fizionomije prostora, sklopa objekta i arhitekture u celini. U njemu se prelamaju svi prethodno opisani uticaji i bitno ga obeležava njegov lični pristup metodu projektovanja, koji može biti veoma različit kod različitih projektanata.